

Omgevingsdienst
Regio Nijmegen

Mariënborg 75
6511 PS Nijmegen
Telefoon (024) 751 7700
E-mail info@odrn.nl

Postbus 1603
6501 BP Nijmegen

Datum
21 maart 2025

Ons kenmerk

Contactpersoon
Geurt van Renselaar

Onderwerp
Reactie op zienswijzen Kadernota 2025-2026

Datum uw brief

Direct telefoonnummer
0247517823

Geacht college, beste raad,

In het najaar van 2024 heeft u van de ODRN de Kadernota 2025-2026 ontvangen. U heeft gebruik gemaakt van uw recht om hierop een zienswijze te geven. De ontvangen zienswijzen vanuit de diverse raden zijn zorgvuldig geanalyseerd en, waar mogelijk, verwerkt in de bijgevoegde financiële stukken: de wijziging I Begroting 2025 en de Begroting 2026.

In de bijlage bij deze brief vindt u een samenvatting van de zienswijzen en onze reactie daarop. Wij waarderen de zorgvuldigheid waarmee u uw afwegingen heeft gemaakt en danken u voor de vragen en inzichten die u via de zienswijzen heeft verschaft.

Wij vertrouwen erop dat de bijgevoegde stukken, in combinatie met deze brief, voldoende ingaan op uw zienswijzen. Het vervolgproces biedt u de gelegenheid om over de jaarstukken 2024, de gewijzigde begroting 2025 en de begroting 2026 een zienswijze op te stellen, zodat deze door het bestuur kan worden meegenomen bij de definitieve vaststelling van deze stukken.

Met vriendelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur ODRN

H. Zoet
Voorzitter

S. Kuils
Secretaris

Bijlage: Samenvatting zienswijzen Kadernota begroting 2025/2026 ODRN

Bijlage Samenvatting zienswijzen Kadernota begroting 2025/2026 ODRN

In deze bijlage geven we een samenvatting van de zienswijzen Kadernota begroting 2025/2026 ODRN. In de blauwe tekst geven we onze reactie op uw opmerkingen en vragen.

1. Doorontwikkeling interbestuurlijk programma VTH

Onze deelnemers, specifiek de gemeenten Beuningen en Heumen, vragen aandacht voor de doorontwikkeling in het kader van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH. De samenwerking of een fusie met andere omgevingsdiensten is noodzakelijk om deze ontwikkeling te realiseren. De ODRN is momenteel niet robuust genoeg en te klein om alle specialistische taken optimaal uit te voeren. Wij verzoeken de ODRN dit traject voortvarend op te pakken, ons bestuurlijk goed op de hoogte te houden van de voortgang en belangrijke beslissingen eerst aan ons voor te leggen.

Reactie ODRN:

De doorontwikkeling van de ODRN in het kader van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH is essentieel om de robuustheid van de organisatie te vergroten. De ODRN heeft de afgelopen periode werk gemaakt van deze doorontwikkeling en inmiddels heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bevestigd dat de verwachting is dat de ODRN per 1 april 2026 voldoende robuust zal zijn en zal voldoen aan de landelijke criteria. Dit oordeel is gebaseerd op de maatregelen die reeds zijn genomen en de plannen die in uitvoering zijn. Hiermee is een belangrijke mijlpaal bereikt, waarbij de inspanningen van de ODRN in samenwerking met de deelnemende gemeenten en de provincie worden erkend.

Tegelijkertijd kijkt de ODRN ook vooruit. Naar de kansen en opgaves die op de ODRN afkomen. Om deze kansen en opgaves het hoofd te bieden geniet de voorkeur om toe te werken naar een samenwerking/ fusie met de ODRA. Er is om die reden een onderzoek opgestart door beide besturen. Dit onderzoeksproces wordt zorgvuldig doorlopen, waarin bestuurlijke uitgangspunten en randvoorwaarden leidend zijn. De ODRN begrijpt de behoefte van de deelnemers om nauw betrokken te worden bij dit traject en zal daarom op structurele basis bestuurlijke updates verstrekken (zie als voorbeeld de raadsinformatiebijeenkomst van 17 maart). Daarnaast worden de deelnemers actief meegenomen bij belangrijke beslissingen, zodat zij invloed kunnen uitoefenen op de richting en impact van deze ontwikkelingen.

De due diligence die momenteel wordt uitgevoerd als onderdeel van het onderzoek, heeft als doel financiële, juridische en organisatorische risico's in kaart te brengen. Hiermee wordt voorkomen dat er onverwachte consequenties zijn voor de deelnemers en wordt er toegewerkt naar een solide en toekomstbestendige omgevingsdienst. De ODRN onderschrijft het belang van voortvarendheid, maar ook van zorgvuldigheid in dit traject, zodat de belangen van alle betrokken partijen goed worden gewaarborgd.

2. Balans tussen regionale ambities en lokale behoeften

In lijn met het regionale VTH-beleid is in samenwerking met de ODRN een Uitvoeringsprogramma VTH opgesteld. Dit programma bevat verschillende focusgebieden voor de BRIKS- en milieutaken.

Voor gemeente Heumen ligt de nadruk binnen het programma echter te sterk op grootstedelijke problematiek. Zo wordt er veel aandacht besteed aan zeer zorgwekkende stoffen, die vooral bij industrie voorkomen, en aan de circulaire economie. Aangezien onze gemeente nauwelijks industriële bedrijvigheid kent, sluit deze focus minder goed aan op onze situatie.

Daarnaast heeft de overdracht van milieutaken aan de ODRN ertoe geleid dat veel milieukennis over onze lokale bedrijven is verdwenen. Hierdoor is het voor ons lastig om zelf te bepalen waar de prioriteiten voor gemeente Heumen zouden moeten liggen. Wij hebben hierbij de expertise en praktijkervaring van de ODRN nodig, maar hebben deze ondersteuning tot nu toe als onvoldoende ervaren.

Reactie ODRN:

De ODRN heeft in nauwe samenwerking met haar gemeentelijke deelnemers (voor de provincie wordt vooralsnog een apart uitvoeringsprogramma opgesteld), waaronder de gemeente Heumen, het VTH-uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit programma is gebaseerd op gezamenlijk vastgestelde regionale beleidslijnen, waarbij rekening is gehouden met de specifieke behoeften van de deelnemende gemeenten. De zorgen van de gemeente Heumen over de sterke nadruk op industrie, terwijl er binnen de gemeente weinig industriële bedrijvigheid is, zijn begrijpelijk. Dit signaal wordt serieus genomen en zal bij een toekomstige actualisatie van het uitvoeringsprogramma worden meegenomen. Tegelijkertijd ziet de ODRN de noodzaak om scherp te blijven acteren op zeer zorgwekkende stoffen en andere industriële activiteiten die zowel direct als indirect schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid van inwoners. Niet alleen in de directe omgeving, maar ook in de bredere regio.

De ODRN blijft zich inzetten voor lokale opgaven en houdt daar hier binnen de uitvoeringspraktijk nadrukkelijk rekening mee. Naast andere gerichte acties, wordt er gewerkt met BRIKS-units die gespecialiseerd zijn in lokale uitdagingen. Dit zorgt ervoor dat specifieke vraagstukken, zoals die binnen de gemeente Heumen, de aandacht krijgen die ze verdienen en dat maatwerk wordt geleverd in de uitvoering van de taken. Deze aanpak waarborgt dat, zowel de wettelijke verplichtingen, als de lokaal gewenste accenten goed in balans blijven.

We benadrukken dat zowel grote als kleinere opgaven serieus worden genomen en dat er voortdurend afstemming plaatsvindt om prioriteiten goed te balanceren. Dit betekent dat, naast aandacht voor regionaal en nationaal relevante thema's (zoals zeer zorgwekkende stoffen en circulaire economie), er ook blijvende focus is op lokale vraagstukken en specifieke bedrijfsactiviteiten binnen de gemeentegrenzen. Dit maatwerk wordt tussentijds geëvalueerd en waar nodig bijgesteld om de best mogelijke aansluiting bij de gemeentelijke behoeften te waarborgen.

Met betrekking tot ondersteuning vanuit de ODRN zullen we in overleg met de gemeente Heumen bekijken op welke wijze de ODRN aanvullende ondersteuning kan bieden om beter in te spelen op de behoeften en verwachtingen zodat de dienstverlening optimaal aansluit op de praktijk binnen de gemeente.

3. Ravijnjaar 2026

Alle deelnemende gemeenten vragen de ODRN en andere gemeenschappelijke regelingen om voor de komende jaren concrete scenario's uit te werken waarbij de structurele vermindering van gemeentelijke middelen als uitgangspunt wordt gehanteerd, uitgaande van een bezuinigingsstaakstelling van 6%. Het verzoek is om dit, naar evenredigheid van de gemiddelde korting van Rijk op het Gemeentefonds, voor te leggen bij de behandeling van de begroting 2026.

Reactie ODRN:

De ODRN heeft kennisgenomen van zowel de zienswijzen op de Kadernota als de ontvangen brief van de GR-deelnemers over de structurele vermindering van gemeentelijke middelen en de

impact hiervan op de gemeenschappelijke regelingen. Wij begrijpen de financiële opgaves en stellen voor per deelnemer de gestelde opgaves in de gesprekken over de advieslijsten (structureel en passend bij de vraag) mee te nemen. Waarbij besparen op ontwikkeling van personeel geen uitgangspunt mag zijn, mede omdat dit een risico tot hogere inhuur met zich meebrengt. Daarbij willen wij onze deelnemers erop wijzen dat een verlaging van 6% van onze advieslijsten niet zal leiden tot een besparing 6% netto omdat onze overhead niet in gelijke tred mee ademt.

De ODRN heeft in 2024 reeds vooruit gekeken naar de financiële uitdagingen die zich vanaf 2026 (zogenoemde “ravijnjaren”) voordoen en hier hebben wij op geanticipeerd door verschillende bezuinigingsvoorstellen voor te leggen aan het bestuur. Hiermee is de dienst proactief aan de slag gegaan om mogelijke besparingen te identificeren zonder de minimale vereiste kwaliteit van de dienstverlening onnodig te raken. In 2025, en toewerkend naar de begroting 2026, wordt deze kritische analyse opnieuw uitgevoerd en wordt gekeken naar manieren waarop de deelnemers tegemoet kunnen worden gekomen. Dit betekent dat er niet alleen wordt gezocht naar algemene besparingsmogelijkheden, maar dat er ook strategische keuzes worden overwogen die de impact op de uitvoering zoveel mogelijk beperken.

Tegelijkertijd vraagt de ODRN begrip voor de wettelijke en specialistische taken die onverminderd moeten worden uitgevoerd. De uitvoering van deze taken is niet alleen verplicht, maar ook essentieel om te waarborgen dat de fysieke leefomgeving veilig, gezond en duurzaam blijft. Het volledig doorvoeren van de gevraagde bezuinigingen zou ertoe kunnen leiden dat taken onder druk komen te staan, waardoor de kwaliteit van de dienstverlening wordt aangetast en de robuustheid van de organisatie in gevaar komt. De ODRN werkt graag samen met de deelnemers om kritisch te kijken naar de werkplannen 2026 en de daarin opgenomen werkzaamheden. Tegelijkertijd vraagt de ODRN om een zorgvuldige afweging en realistische verwachtingen. De resultaten van deze gesprekken zullen terugkomen in de begroting van 2026 welke in het voorjaar aan u wordt voorgelegd en waarin tevens een vergelijk zichtbaar zal zijn tussen 2025 en 2026 (meerjarig).

4. Realistisch begroten

Aansluitend op bovenstaand punt stelt de gemeente Nijmegen vast dat de begrotingssystematiek van de ODRN een realistische begroting vereist, aangezien de omvang van de indirecte kosten en overheadkosten hierin worden gekoppeld aan de omvang van de opdracht. Op het moment dat de opdracht niet volledig wordt gerealiseerd ontstaat een dekkingstekort voor de indirecte uren en overhead. Dit is de laatste jaren ook steeds het geval geweest. Daarom roept de gemeente Nijmegen de ODRN op om reëel te begroten, dit wordt ook onderschreven door de provincie Gelderland.

Reactie ODRN:

De ODRN onderschrijft het belang van een realistische begroting en roept haar deelnemers op om hier gezamenlijk aan te werken. Onze begroting wordt opgesteld op basis van de overeengekomen werkplannen. In de praktijk blijkt dat we de afgelopen jaren niet alle werkzaamheden volledig hebben uitgevoerd. Dit kan te maken hebben met capaciteitsbeperkingen, veranderende wet- en regelgeving of andere externe factoren. Hierdoor kan een dekkingstekort ontstaan voor indirecte kosten en overhead, zoals door de gemeente Nijmegen benoemd. Om hier beter op in te spelen, vragen wij onze deelnemers om samen met ons kritisch te kijken naar de uitvoerbaarheid van werkplannen en tegelijkertijd flexibel om te gaan

met budgetten wanneer bepaalde projecten geen doorgang vinden. Dit biedt ruimte om middelen effectiever in te zetten voor andere aandachtsgebieden binnen onze opdracht.

5. Opslag indirecte productief

Vrijwel alle gemeenten vragen om onderbouwing voor de verhoging van de opslag voor indirect productief van 23% naar 25% van de direct productieve uren vanaf 2026. Omzetderving vanwege het terughalen van BRIKS taken door gemeente Nijmegen maakt onderdeel uit van de frictiekosten die Nijmegen hiervoor betaalt en kan niet de oorzaak zijn. Het is de afspraak dat de ODRN de frictiekosten budgettair neutraal voor de overige gemeenten laat verlopen.

Reactie ODRN:

Wij erkennen dat er vragen kunnen zijn over de voorgestelde verhoging van het aandeel indirect productief van 23% naar 25% in 2026 en lichten dit graag nader toe.

In de afgelopen jaren bleek het lastig om onze werkplannen volledig uit te voeren. Daarom zetten we in op betere coördinatie en efficiëntere werkprocessen, zodat taken beter en effectiever kunnen worden afgerond. Daarnaast versterken we ons accountmanagement, zodat we onze deelnemers gerichter kunnen ondersteunen. Met als gevolg een stijging van de indirect productieve uren. Deze maatregelen zijn conform het verbeterplan dat eind 2024 is verstuurd en welke voortvloeit uit de visitatie welke in 2024 heeft plaatsgevonden. Deze verhoging van 2% zorgt voor een totale stijging van ongeveer € 375.000 aan kosten voor al onze deelnemers gezamenlijk.

Tegelijkertijd constateren we dat het aantal indirect productieve uren – noodzakelijk voor de uitvoering en borging van deze verbeteringen – afneemt, mede door de ontvlechting van de BRIKS-taken en een verminderde afname van diensten door andere partijen. Dit resulteert in een lager aandeel productieve uren binnen de werkplannen en daarmee ook een lager aantal indirect productieve uren. Om de kwaliteit te waarborgen en uitvoering te geven aan het verbeterplan, achten we een beperkte verhoging noodzakelijk.

Voorgesteld wordt daarom om het aandeel indirect productief in de begroting van 2026 te verhogen naar 25%. In de begroting van 2025 is hiermee nog geen rekening gehouden. We erkennen deze discrepantie en begrijpen dat hierdoor de realisatie van de werkplannen in 2025 een grotere opgave is en de doelen en afspraken uit het uitvoeringsprogramma 2025-2026 onder druk staan. Tegelijkertijd achten we de risico's beheersbaar en zullen we in 2025 actief monitoren. Tevens voorzien we mogelijkheden om een deel van de benodigde middelen voor accountmanagement, coördinatie en andere verbeteracties te financieren uit de eenmalige Rijksbijdrage van €245.000 in 2025. Voor structurele borging zijn echter ook op langere termijn extra uren nodig. In 2025 wordt gemonitord in hoeverre een verhoging van het aandeel indirect productief daadwerkelijk noodzakelijk is. Mocht blijken dat 23% in 2025 toereikend was (inachtneming de eenmalige bijdrage vanuit het rijk en kijkend naar de borging van de acties uit het verbeterplan en de toekomstige opgaves van de ODRN), dan wordt begin 2026 in de geactualiseerde begroting beoordeeld of de verhoging kan worden teruggedraaid. Over deze ontwikkelingen houden we u in 2025 op de hoogte. Een uitgestelde verhoging van het percentage indirect productief kan betekenen dat we hier later alsnog op moeten terugkomen, wat niet onze voorkeur heeft.

Conform procedure volgt er medio april een uitnodiging om uw zienswijze te geven op de begroting van 2026. Mocht u een andere visie hebben op onze overwegingen, dan kunt u dit kenbaar maken via een zienswijze.

6. Algehele financiële situatie

De gemeenten zien dat de financiële situatie van de ODRN zorgelijk is en verzoeken om ondanks eerdere besparingen de volle aandacht te blijven houden voor deze financiële positie en waar mogelijk besparingen te realiseren en een kostenverlaging door te voeren.

De gemeente Beuningen doet daarom opnieuw het volgende verzoek:

- Welke efficiëntiemaatregelen kunt u doorvoeren?
- Welke kosten op overhead en bedrijfsvoering kunt u verlagen?
- Welke niet-wettelijke taken voert u voor de gemeenten uit en op welke kan bezuinigd worden?
- Welke uitgewerkte keuzescenario's zijn er op basis van bovenstaande informatie mogelijk.

Reactie ODRN:

Het jaar 2024 is voor de ODRN uiteindelijk afgesloten met een positief resultaat (onder voorbehoud van de formele vaststelling van de jaarstukken). Dit wijkt af van de tussentijdse rapportages die in de loop van 2024 met u zijn gedeeld. Uw college is hierover geïnformeerd via een aanvullende brief. Desalniettemin onderschrijven we uw zorgen over de financiële positie van de ODRN. We erkennen dat, ondanks het positieve resultaat over 2024, de financiële positie van de ODRN onder druk staat. Mede daardoor hebben we de afgelopen jaren al ingrijpende maatregelen genomen om de financiële positie van de organisatie te versterken. Ook in het afgelopen jaar is een voorstel met bezuinigingsscenario's aan het bestuur voorgelegd.

Het verzoek van de gemeenten om verdere bezuinigingsscenario's te onderzoeken begrijpen we, maar verdere structurele besparingen zijn niet vanzelfsprekend en kunnen gevolgen hebben voor de kwaliteit en continuïteit van onze dienstverlening.

Om context te geven; de ODRN heeft in de afgelopen jaren meerdere besparingsmaatregelen doorgevoerd. Een van de meest ingrijpende maatregelen is de 'light' reorganisatie die vanaf 2025 is doorgevoerd. Dit houdt in dat de twee bouwafdelingen worden samengevoegd, wat leidt tot een reductie van 1 fte afdelingshoofd en 0,2 fte teamleider procesondersteuning. Daarnaast wordt kritisch gekeken naar de kosten voor inhuur, ICT en het regionaal stelsel. Ook worden werkprocessen verder geoptimaliseerd en digitaliseringskansen benut. Aanvullende besparing achten we onverstandig gezien deze niet zonder risico zijn. De ODRN is een kleine organisatie, en juist in een tijd waarin complexe wetgeving en maatschappelijke opgaven toenemen, is een goed functionerende organisatie essentieel om onze deelnemers optimaal te ondersteunen. We vragen de deelnemers daarom niet alleen naar verdere besparingen te kijken, maar ook naar mogelijkheden om de ODRN te versterken en toekomstbestendig te maken. Dit kan bijvoorbeeld door taakverschuivingen of door gezamenlijk te investeren in efficiëntere werkprocessen en digitalisering. In de gesprekken die we met onze deelnemers voeren over de inzet van onze dienst voor het jaar 2026 (conform onze reactie onder punt 3) nemen we bovengenoemde mogelijkheden mee.

Daarnaast is het goed om in dit verband ook aanvullend stil te staan bij het eigen vermogen van onze dienst en de bijbehorende financiële risico's. De ODRN heeft namelijk een minimale weerstandscapaciteit en een beperkt eigen vermogen. Extra bezuinigingen vergroot het risico dat deelnemers op termijn juist extra middelen moeten bijdragen om tekorten aan te zuiveren. Mede om die reden leggen we in het voorjaar opnieuw een voorstel aan het bestuur voor hoe om te gaan met deze risico's en ons eigen vermogen.

7. Een Gelderse omgevingsdienst

De Provincie Gelderland heeft eerder al het standpunt gedeeld dat zij graag het aantal omgevingsdiensten in de Provincie willen terugbrengen tot één dienst. De gemeentelijke opdrachtgevers en de besturen van de omgevingsdiensten komen naar verwachting medio maart 2025 met een alternatieve toekomstvisie voor de inrichting van het Gelderse landschap van omgevingsdiensten.

Reactie ODRN:

De ODRN en ODRA onderzoeken momenteel de mogelijkheden voor een juridische fusie, met als doel een grotere en sterkere omgevingsdienst binnen de provincie Gelderland te vormen. Wij hopen dat de provincie Gelderland dit traject ziet als een kans om gezamenlijk de toekomstvisie te realiseren.